

REPUBLIKA E KOSOVËS – РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO

**GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT**

Priština, 8. decembra 2014. godine
Br. ref.: RK 737/14

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI36/14

Podnosilac

Bojan Đokić, Ljubica Đokić, Zvonko Đokić i Đorđe Đokić

**Žalba o nedostatku krivične istrage ubistva i nadoknade za uništavanje
imovine**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev su podneli g. Bojan Đokić, gđa Ljubica Đokić, g. Zvonko Đokić i g. Đorđe Đokić, sa prebivalištem u Republici Srbiji (u daljem tekstu: podnosioci zahteva).

Osporena odluka

2. Podnosioci zahteva se ne pozivaju izričito na neku posebnu odluku javnog organa koja bi trebala da se ospori.
3. Oni se uglavnom žale na propust javnih organa „da sprovede istragu u cilju rasvetljavanja svih okolnosti ubistva“ srodnika.

Predmetna stvar

4. Predmetna stvar je ocena zahteva podnosioca o nedostatku krivične istrage ubistva njihovog srodnika i nedostatku nadoknade za uništavanje njihove imovine. Podnosioci zahteva smatraju da su im povređena prava koja su garantovana čl. 2., 6. i 13. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda (u daljem tekstu: EKLJP) i članom 46. Ustava.

Pravni osnov

5. Sud pretpostavlja da je zahtev zasnovan na članu 113.7 Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu:Ustav) i članu 47. Zakona, br. 03/L-121, o Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Zakon).

Postupak pred Ustavnim sudom

6. Dana 27. februara 2014. godine, podnosioci su podneli zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
7. Dana 6. marta 2014. godine, predsednik je imenovao sudiju Roberta Carolana za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje sastavljeno od sudija: Snezhana Botusharova (predsedavajuća), Kadri Kryeziu i Arta Rama-Hajrizi.
8. Dana 15. aprila 2014. godine, Sud je obavestio podnosiocima o registraciji zahteva i tražio dodatnu dokumentaciju o krivičnoj prijavi, koju su podneli 8. oktobra 2004. godine javnom tužiocu u Okružnom sudu u Prištini (u daljem tekstu: krivična prijava).
9. Dana 12. maja 2014. godine, nakon razmatranja preliminarog izveštaja sudije izvestioca Roberta Carolana, Veće za razmatranje je jednoglasno odlučilo da odloži razmatranje zahteva za sledeću sednicu. Veće za razmatranje je posebno preporučilo sudiji izvestiocu da komunicira sa podnosiocima zahteva i odgovornim strankama u cilju kompletiranja i razjašnjenja činjenica zahteva.
10. Dakle, 15. maja 2014. godine, od podnosioca zahteva se tražilo da obaveste Sud o registarskom broju krivične prijave i da prilože bilo kakav odgovor suda koji, možda, imaju.
11. Dana 15. maja 2014. godine, Sud je poslao kopiju zahteva Okružnom tužilaštvu u Prištini i Osnovnom tužilaštvu u Prištini, tražeći da obaveste „da li postoji neki postupak koji je u toku“ u vezi sa krivičnom prijavom i, ako postoji, u kojoj fazi se nalazi taj postupak.

12. Pored toga, 15. maja 2014. godine, Sud je poslao kopiju zahteva Osnovnom sudu u Uroševcu, tražeći da obavesti *“da li postoji neki postupak koji je u toku”* u vezi sa građanskom tužbom podnosioca zahteva od 17. septembra 2004. godine, i ako postoji, u kojoj fazi se nalazi taj postupak.
13. Dana 24. juna 2014. godine, Sud je ponovio svoj zahtev za dodatnim informacijama kancelariji Osnovnog tužilaštva u Prištini i Osnovnom sudu u Uroševcu.
14. Dana 25. juna 2014. godine, Sud je insistirao kod Osnovnog suda u Uroševcu i kancelarije Osnovnog tužilaštva u Prištini na traženim dodatnim informacijama.
15. Takođe, 25. juna 2014. godine, Sud je poslao kopiju zahteva kancelariji Specijalnog tužilaštva u Prištini i tražio informacije u vezi sa postupkom, ako postoji, vezano sa krivičnom prijavom.
16. Dana 30. juna 2014. godine, podnosilac Bojan Đokić je dopunio zahtev u ime drugih podnosilaca.
17. Dana 10. jula 2014. godine, kancelarija Specijalnog tužilaštva je obavestila Sud *“do sada, kancelarija za registraciju u Specijalnom tužilaštvu Kosova, nije primila nikakv zahtev u vezi sa gore navedenim zahtevom”*.
18. Dana 14. jula 2014. godine, Sud je poslao kopiju zahteva državnom tužiocu i tražio sve dostupne informacije, ako postoje, o radnjama eventualno preduzetim u vezi sa krivičnom prijavom.
19. Dana 15. septembra 2014. godine, predsednik Suda je imenovao za sudiju izvestioca Almira Rodriguesa, umesto sudije Roberta Carolana.
20. Dana 5. novembra 2014. godine, Veće za razmatranje je razmatralo izveštaj sudije izvestioca i jednoglasno preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

21. Dana 24. juna 1999. godine, srodnik podnosioca zahteva je ubijen u svojoj kući u Uroševcu, od strane neidentifikovane osobe ili osoba, a njegova imovina opljačkana, dok su dve kuće i prateći objekti spaljeni.
22. Dana 25. jula 1999. godine, članom 1. Uredbe br. 1999/1 UNMIK-a o ovlašćenjima privremene uprave na Kosovo određuje: *“1. Sva zakonodavna i izvršna vlast koja se odnosi na Kosovo, uključujući i upravljanje pravosuđem, poverena je UNMIK-u, a sprovodi je Specijalni predstavnik Generalnog sekretara”*.
23. Godine 2002. Identifikovano je telo pokojnika i posmrtno ostatke su preuzeli njegovi srodnici, sadašnji podnosioci zahteva.
24. Dana 17. septembra 2004. godine, podnosioci zahteva su protiv Vlade Kosova, opštine Uroševac, UNMIK-a i KFOR-a, podneli građansku tužbu pred ondašnjim Opštinskim sudom u Uroševcu za nadoknadu za uništavanje i oštećenje njihove imovine (u daljem tekstu: građanska tužba).

25. Podnosioci zahteva tvrde da *“o svim ovim događajima, detaljno je obavešten Okružni javni tužilac u Prištini 08. 10. 2004. godine”*.
26. Dana 15. juna 2008. godine, Ustav Republike Kosovo je stupio na snagu i primenu.
27. Kao rezultat traženih informacija od strane Suda, ustanovljeno je da 19. decembra 2011. godine, sud u Uroševcu (presuda P. br. 1403/04) je odlučio: *“Tužba tužioca (...) za nadoknadu štete je odbijena kao neprihvatljiva”*.
28. Sud je, takođe, našao da nijedan krivični postupak u vezi sa gorenavedenim ubistvom nije počeo niti je u toku pred različitim tužilaštvima ili sudskim instancama.
29. Pored toga, Osnovni sud u Uroševcu je obavestio da odluka suda u Uroševcu, od 19. decembra 2011. godine, nikada nije dostavljena podnosiocima zahteva niti je objavljena u novinama.

Navodi podnosilaca

30. Podnosioci zahteva se žale na propust javnih organa Kosova *“da deluju po zahtevima iz krivične prijave i tužbe, u cilju sprovođenja istrage u cilju rasvetljavanja svih okolnosti ubistva pokojnog (...), a naročito zbog toga što nisu otkriveni i procesuirani počinioci. Takođe, ustavna žalba se podnosi zbog uništavanja imovine i nepostupanja po tužbi za naknadu štete i radnji nečinjenja”*.
31. Podnosioci zahteva tvrde *“da je ubistvo pokojnog (...) i pljačkanje i uništavanje njegove imovine, prekršeno pravo na život- član 2 Konvencije u celosti, član 6. stav 1 Konvencije pravo na pravično suđenje i suđenje u razumnom roku, član 13 Konvencije - pravo na delotvorni pravni lek i Protokol I-zaštita imovine. Ustav Kosova: članovi 3 i 24 jednakost pred zakonom, član 25 pravo na život, član 31 pravično i nepristrasno suđenje, član 32 pravo na pravno sredstvo, član 46 zaštita imovine, član 54 pravo na sudsku zaštitu”*.
32. Na kraju, podnosioci zahteva traže od Suda:

*“da se pronađu i procesuiraju ubice pokojnog (...);
da se otkrije ko im je opljačkao imovinu i na kraju spalio;
da im se isplati naknada materijalne i nematerijalne štete zbog ubistva pokojnog (...) i zbog uništavanja imovine”*.

Prihvatljivost zahteva

33. Pre svega, Sud ispituje da li su podnosioci zahteva ispunili uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom, Zakonom i Poslovníkom Ustavnog suda (u daljem tekstu: Poslovník).
34. Sud primećuje da podnosioci zahteva fokusiraju svoje žalbe uglavnom na dva pitanja: postupcima i propustima u istraživanju ubistva pokojnog srodnika (...) i naknadu štete za pljačku i uništavanje njihove imovine.

35. Pored toga, Sud preliminarno primećuje da je ključna činjenica da se ubistvo desilo 24. juna 1999. godine, što znači pre nego što je UNMIK preuzeo "upravljanje pravosuđem" i da je građanska tužba uložena Sudu u Uroševcu 17. septembra 2004. godine, što znači mnogo pre nego što je Ustav stupio na snagu, 15. juna 2008. godine.
36. Sud primećuje da prvo i najvažnije pitanje za analiziranje je to da li događaji iz 1999. godine spadaju pod njegovim vremenskim nadležnostima. Ta preliminarna zapažanja su relevantna za analizu žalbe podnosioca.
37. Sud primećuje da podnosioci zahteva uglavnom tvrde: (i) povredu člana 2. EKLJP, (ii) povredu čl. 6.(1) i 13. EKLJP i (iii) povredu člana 46. Ustava u vezi sa Protokolom I EKLJP. Druga i treća navodna povreda su logično povezane. Stoga, Sud će početi sa analiziranjem prve tvrdnje.
38. S tim u vezi, Sud se poziva na pravilo 36. (3) h) Poslovnika o radu, koji predviđa:
- (3) Zahtev nije dopustiv za razmatranje u svakom od sledećih slučajeva: ... kada zahtev nije ratione temporis u skladu sa Ustavom.*
39. Sud, nakon što je identifikovao glavno pitanje analize, takođe podseća da je dužan da tumači ljudska prava i osnovne slobode garantovane Ustavom, u skladu sa sudskim odlukama Evropskog suda za ljudska prava.
40. U tom smislu, Evropski sud za ljudska prava (u daljem tekstu: ESLJP) u slučaju *Mladenović protiv Srbije*, zahtev br. 1099/08, presuda od 22. maja 2012. godine, stav 38), utvrdio sledeće:

*"Shodno opštim pravilima međunarodnog prava (posebno član 28. Bečke konvencije o pravu međunarodnih ugovora), Konvencija nijednu ugovornu stranu ne obavezuje u odnosu na neki postupak ili činjenicu koji su se desili ili neku situaciju koja je prestala da postoji pre njenog stupanja na snagu u odnosu na tu ugovornu stranu (videti *Blečić protiv Hrvatske* [VV], broj 59532/00, stav 70., ECHR 2006-III). Iz sudske prakse Suda je međutim jasno u vezi sa članom 2. da se procesna obaveza da se sprovede istraga razvila u posebnu i nezavisnu dužnost, koja državu može obavezati čak i kada se smrt desila pre ratifikacije (videti *Šilih protiv Slovenije* [VV], broj 71463/01, stav 159., 9. april 2009. godine). S obzirom na načelo pravne sigurnosti s tim u vezi vremenska nadležnost Suda uprkos tome nije beskonačna (isto, stav 161.). Kada se smrt desila pre ratifikacije, samo procesne radnje ili propusti koji su se desili posle tog datuma mogu potpadati pod vremensku nadležnost Suda (isto, stav 161.). Dalje, između smrti i stupanja Konvencije na snagu mora postojati stvarna veza u odnosu na tu državu da bi procesna obaveza imala efekat. U praksi, to znači da je značajan deo procesnih koraka koji se zahtevaju ovom odredbom obavljen, ili bi trebalo da bude obavljen posle ratifikacije. Sud je takođe utvrdio da može doći do okolnosti koje bacaju sumnju na delotvornost prvobitne istrage, a može nastati i obaveza da se teži nastavku istrage (videti *Hackett protiv Ujedinjenog Kraljevstva* (odluka), broj 34698/04, 10. maj 2005. godine)".*

41. ESLJP, takođe, tvrdi “Sud je u slučajevima u vezi sa obavezom da se izvrši istraga prema članu 2. Konvencije utvrdio da kada je nastupila smrt, od rođaka podnosioca predstavke se očekuje da vode računa o napredovanju postupka i da podnesu predstavke sa dužnom ekspeditivnošću onda kada postanu svesni, ili bi trebalo da postanu svesni da nema delotvornog obeštećenja (videti *Bulut i Yavuz protiv Turske* (odluka), broj 73065/01, 28. maj 2002. godine; *Bayram i Yildirim protiv Turske* (odluka), broj 38587/97, ECHR 2002-III; i *Varnava i drugi podnosioci predstavke protiv Turske* [VV], br. 16064/90, 16065/90, 16066/90, 16068/90, 16069/90, 16070/90, 16071/90, 16072/90 i 16073/90, stav 158., 18. septembar 2009. godine)”. (Vidi slučaj *Mladenović protiv Srbije*, zahtev br. 1099/08, presuda, 22. maj 2012. godine, stav 45).
42. Sud naglašava da je sudska praksa Ustavnog suda u saglasnosti sa sudskom praksom ESLJP, kada odlučuje da su se događaji desili pre stupanja na snagu Ustava, 15. juna 2008. godine, nisu *ratione temporis* kompatibilni sa Ustavom i stoga ne spadaju pod njegovu vremensku nadležnost. (Vidi, između ostalih, Rešenja Ustavnog suda u slučaju br. KI152/11, podnosilac zahteva *Bekim Murati*; slučaj br. KI07/11, podnosilac zahteva *Vehbi Klaiqi*; slučaj br. KI128/11, podnosilac zahteva *Ismet Boshnjaku*).
43. Sud ponavlja da se ubistvo dogodilo 1999. godine, podnosioci zahteva su preuzeli posmrtno ostatke 2002. godine (tri godine kasnije), oni su navodno podneli krivičnu prijavu 8. oktobra 2004. godine (pet godina kasnije), i nisu pratili progres postupka sve do podnošenja zahteva Sudu 27. februara 2014. god. (deset godina kasnije).
44. Štaviše, Sud ponavlja da se ubistvo dogodilo 4. juna 1999. godine a građanska tužba je uložena Osnovnom sudu u Uroševcu 17. septembra 2004. godine.
45. Prema tome, Sud smatra da činjenice koje su se desile pre stupanja na snagu Ustava ne spadaju u vremensku nadležnost Suda.
46. Kao rezime, zahtev je *ratione temporis* nekompatibilan sa Ustavom i treba ga proglasiti neprihvatljivim, u skladu sa pravilom 36. (3) h) Poslovnika o radu.
47. Sud, nakon što je utvrdio da su žalbe podnosilaca neprihvatljive, smatra da nije potrebno da posebno razmatra prihvatljivost žalbi podnosilaca zahteva koje su podnete na osnovu čl. 6.1 i 13. EKLJP 46 [Zaštita imovine] Ustava.
48. Štaviše, Sud smatra da, uzimajući u obzir obrazloženje gorenavedenog zaključka, ustavne odredbe na koje se pozivaju podnosioci zahteva, nisu uopšte primenjive u ovom slučaju.
49. Iz gorenavedenog, Sud konačno zaključuje da žalbe o navodnim povredama člana 2. EKLJP od strane javnih vlasti Kosova zbog nedostatka krivične istrage i nedostatka nadoknade za uništavanje njihove imovine, u skladu sa pravilom 36. (3) h) Poslovnika o radu, su *ratione temporis* nekompatibilne sa Ustavom i stoga neprihvatljive.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu pravilom 36. (3.) h) Poslovnika o radu, u sednici održanoj 7. novembra 2014. godine, većinom glasova

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI stranama ovu odluku;
- III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u saglasnosti sa članom 20. stavom 4. Zakona i
- IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Almiro Rodrigues

Predsednik Ustavnog suda

Prof. dr Enver Hasani